

5. Wandelende en wenende (2)

In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda te zamen; wandelende en weenende zullen zij heengaan en den HEERE hunnen God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen; op den weg herwaarts zullen hunne aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.

Predikatie over Jeremia 50:4, 5

Geliefden in den Heere!

Wij hebben van een heilig besluit gehoord van twee koninkrijken, namelijk, Israël en Juda, na hun verlossing uit hun ballingschap, om zich bij elkander te voegen, om den Heere te dienen, Hem en het huis daar Hij woont te zoeken, en weenende den weg naar Sion te vragen met hun aangezichten derwaarts. De wijze hoe zij den Heere gingen zoeken — zij gingen weenende. Hun zwakheid toen zij op weg waren — zij vragen naar den weg, omdat zij dien niet weten. Dan hoe zij elkander onderweg bemoedigen; zij zeggen: (Eng. Overz.) „Komt, laten wij ons bij den Heere voegen in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.” Ik zal niets herhalen van hetgeen ik de vorige maal heb gesproken. Alleen wil ik u herinneren, dat het volk des Heeren van Israël en Juda elkander aanmoedigen om den Heere te zoeken.

Zij zetten er hun schouders onder om Zijn eer en het welzijn van hun broeders te bevorderen, en zij komen weenende tot elkander en vragen den weg naar Sion met hun aangezichten derwaarts.

Hier wordt ons een les geleerd, die hoogst noodzakelijk en onze opmerking ten hoogste waardig is; namelijk, dat de Geest Gods de gemeenschap der heiligen goedkeurt en prijst, en dat iedereen zich moet bekommeren over de ziel van zijn broeder, en wij dus niet met Kaïn tot den Heere moeten zeggen: „Ben ik mijns broeders hoeder?” Dat wij dan ook naar de roeping en standplaats waarin de Heere ons geplaatst heeft, schuldig zijn elkander te vermanen, te onderrichten, te troosten en te bestraffen, en elkander in ons allerheiligst geloof op te bouwen.

Ik spreek dus nu niets meer over hetgeen ik reeds verhandeld heb. Alleen nog een enkel woord over wat ik gesproken heb aangaande het gevoelen van onze godgeleerden, wanneer zij tegen de Roomschen en de Jezuïeten redetwisten in dat geschil tusschen ons en hen over de uitlegging van de Heilige Schrift, waar zij belijden, dat dit een stelling van de Roomschen is, dat de gave van uitlegging der Schriften alleen tot de Kerk en de Kerkleeraren beperkt is. Wanneer nu zij, of ik, dit punt verdedigen, dan bedoelen wij daarmede niet, dat alle gewone Christenen machtiging van den Heere hebben, of in het openbaar aan het volk de Schrift te verklaren, of ze op die wijze te verklaren, die wij gewoonlijk voor het uitleggen der Schriften houden, dat is, ze uit te leggen als doctors of professors, of wel als herders, die de Schrift mogen uitleggen, en van wie God verklaart, dat zij zoodanigen zijn, die de Schriften moeten verstaan en verklaren, en daaruit leeringen halen en die ten nutte van het volk toepassen.

Dit is het gevoelen niet van onze godgeleerden, of van iemand in onze kerk, of van hen, wien zij ten laste leggen, dat zij Separatisten of Afgescheidenen zijn. Maar het gevoelen van onze godgeleerden, en het onze, in dit punt is:

Ten eerste. Dat het geloof van Gods volk, in het verstaan der Schriften, niet zóó van de uitlegging der kerkleeraren

moet afhangen, alsof zij zelve zoo geheel onkundig van haar zin zouden zijn, want dat zou inderdaad te kennen geven, dat men een blind en onvoorwaardelijk geloof moet hebben, en gelooven zooals de Kerk gelooft.

Ten *tweede* Dat het niet tegen Gods Woord is, maar daarmede overeenkomt, dat gewone Christenen, in een gewonen weg, den zin der Schrift en de meening van Gods Geest in zulke plaatsen op zichzelf en anderen mogen toepassen, en dat zij mogen samenkomen en elkander vermanen, waarschuwen, bestraffen, enz. Dit is niet zoozeer een uitleggen der Schrift, als wel een recht toepassen daarvan. Doch wij zijn er zoover van af iets toe te kennen waarop de herders of doctors, die in het huis Gods zijn, of wie ook, die tot dat heilig ambt geroepen is of van zins is dit te volgen, alleen recht hebben, dat wij met den Apostel zeggen: (Hebr. V: 4) „Niemand neemt zichzelf die eere aan, maar die van God geroepen wordt gelijkerwijs als Aäron”. Hij behoort zich niet te bemoeien met wat hem niet toekomt.

De voornaamste zaak nu, die Israëel en Juda zullen doen als zij zóó hun weg gaan is: *Zij zullen den Heere hunnen God zoeken, en met hunne aangezichten derwaarts den weg naar Sion vragen.* Nu een enkel woord over hen.

Ten *eerste*. Er staat, dat zij een schare zijn, die God zoeken. Dat is het voornaamste, wat het wezen, en den naam van een geloovige, van iemand die God zoekt, uitmaakt, dat hij den Heere zoekt. Dit zoeken van den Heere vooronderstelt, dat hij Hem verloren heeft. In betrekking tot dit kwijt zijn van den Heere wordt God op deze wijze onder vierderlei aanmerkingen gezocht.

De *eerste* is: wanneer het aangezicht des Heeren wordt gezocht. Dit geschiedt wanneer Zijn gunst en goedertierenheid gezocht worden. Zoo staat in Ps. XXIV:6 geschreven: „Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jacob”. Deze zijn het geslacht dergenen, die de gunste Gods zoeken. Zoo ook (Ps. XXVII: 8 Eng. Overz.) „Toen Gij zeidet: Zoek Mijn aangezicht, zeide mijn hart tot U: Ik zal Uw aangezicht zoeken, o Heere”; dat is, de gunste des Heeren waarvan hier wordt gesproken. Zoo ook: (Hos. V: 15) „Ik zal heengaan en keeren weder

tot Mijne plaats, totdat zij zichzelf schuldig keuren en Mijn aangezicht zoeken; als hun bang zal zijn zullen zij Mij vroeg zoeken”. Onze natuurlijke toestand en den staat daar wij in zijn, dat wij het gezicht van Gods aangezicht en Zijn gunst verloren hebben, moest ons hiertoe brengen. Zij, die het missen, moesten den Heere en het besef van Zijn liefde zoeken. Zij, die dat noodig hebben, moesten Zijn aangezicht en Zijn goedgunstigheid zoeken, en welgelukzalig zijn zij, die dit waarlijk zoeken.

Een tweede zaak, die wij in dezen toestand moeten zoeken, is, dat wij het beeld Gods zoeken, dat wij verloren hebben. Wij moeten wijsheid zoeken: (Spr. II: 4, 5) „Zoo gij ze zoekt als zilver, en naspeurt als verborgene schatten; dan zult gij de vreeze des Heeren verstaan, en zult de kennis Gods vinden”; namelijk, zoeken wat wij in Adam na zijn val verloren hebben. Want daar het zoo is, (Rom. III: 23), dat „allen gezondigd hebben en de heerlijkheid Gods derven”, dat allen dat heerlijk beeld missen, zooals het goed is uitgelegd, daarom moest het weder gezocht worden. De Heere klaagt daarover, (Jer. V: 1) dat er niemand is, die den Heere zoekt; en tot Zijn volk wordt gezegd: (Zeph. II: 3) „Zoekt den Heere, alle gij zachtmoedigen des lands”; en (Jes. I: 17) „Zoekt het recht”. De menschen moesten zorgdragen, dat zij God zoeken, en zij behoorden het beeld Gods te zoeken, dat de ware heiligmaking is. Dit is de voornaamste en wezenlijkste wijze van God te zoeken.

Ten derde: Wij hebben het koninkrijk des hemels en het paradijs verloren, daarom moest dat gezocht worden. (Matth. VI: 33) „Zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden”. Zij, die zeggen, dat zij zoeken, en dit niet zoeken, schieten te kort in hun zoeken, en wandelen niet met hen van wie gezegd wordt: (Rom. II: 7) „die met volharding in goed doen” een goede getuigenis hebben verkregen; noch volgen dezen het voorbeeld van Abraham, (Hebr. XI: 10) „die de stad zocht, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.”

Ten slotte: Wij moeten de middelen der zaligheid zoeken; dat is God zoeken, (Ps. CXIX: 45) „Ik zal wandelen in de

ruimte, omdat ik Uwe bevelen gezocht heb"; dat is, „ik speur Uwe bevelen na," namelijk den weg der zaligheid. Zoo ook (vers 155) „Het heil is verre van de goddeloozen, want zij zoeken Uwe inzettingen niet." Het is een merkteken van hen, die den weg naar den hemel niet zoeken, dat zij de inzettingen des Heeren niet zoeken.

Het *gebruik* hiervan is, dat dit een menigte zoekers in de wereld veroordeelt, die, al is het dat zij God zoeken, nochtans God niet zoeken, noch Zijn aangezicht; Zijn beeld niet zoeken, noch zich bezighouden met den hemel te zoeken, noch Zijn geboden en de middelen der zaligheid zoeken. Een groot aantal worden veroordeeld in die woorden: (Phil. II:21) „Zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is." Hoe velen zijn er in de wereld, die in hun beroep niets zoeken dan goud voor hun god te verkrijgen; maar niet evenals Christus, die Zich zuivert van aan zulke goddeloosheid schuldig te zijn, kunnen zeggen: „Ik zoek Mijne eere niet, maar de eere van Hem, die Mij gezonden heeft." De meeste menschen zoeken hun eigen eere en heerlijkheid, en zoeken de wereld, maar zij zoeken God niet. Zij zoeken koren, most en olie, maar zij zoeken niet, dat het licht van des Heeren aanschijn over hen lichte. Wie naar deze dingen zoeken zullen niet vinden wat zij zoeken, of als zij ze vinden zullen zij de betere verliezen. Het zou beter zijn dat te gehoorzamen: (Jes. LV:6) „Zoekt den Heere terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is, enz." Dit is zeker, dat allen, die zich tot taak stellen de wereld en de dingen der wereld te zoeken, den Heere niet zoeken, noch Zijn aangezicht, en Zijn beeld, noch den hemel en de zaligheid. O! wisten wij maar wat wij verloren hebben, en konden wij onze bezorgdheid om de dingen der wereld te zoeken maar loslaten, en er ons toe zetten God en Zijn aangezicht, Zijn beeld, den hemel, en de geboden en getuigenissen des Heeren te zoeken! Buiten allen twijfel, dat is het beste zoeken in de wereld; er is toch niemand, die niet zoekt, en iedereen zoekt iets goeds. Maar o! hoe velen zijn er, die niet zoeken wat zij moesten zoeken, die de valsche ijdelheden zoeken en hun weldadigheid verlaten. Dit is alles wat de wereld verkrijgt en najaagt. Heere, bewaar ons daarvoor!

Ten *tweede*. Hier wordt ons terneergesteld, wat het volk zal zoeken: *Zij zullen den Heere hunnen God zoeken.* Wij hebben verklaard, dat het vragen naar den weg naar Sion, het zoeken van den Heere is.

Deze *leer* volgt hieruit duidelijk, dat in de middelen van den dienst Gods niet de middelen, maar God zelf moet worden gezocht. Zij komen nu uit hun ballingschap, en in hun komen zoeken zij niet den dorren berg Sion, of den tempel, of de uitwendige middelen van den dienst van God, maar zij zoeken in die dingen den Heere; want dat is de schoonste bloem, die daar groeit. De Heere zelf is beter dan prediken, of sacramenten, of bidden en al de middelen van Zijn eredienst; want die alle dienen slechts om naar Hem toe te leiden. Daarom moest niemand zich in den dienst van God tevreden stellen, zoolang hij God zelf niet vindt. Ziet Psalm XLII:2-5, en het zal dit aantoonen. Het tweede vers luidt: „Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijne ziele tot U, o God." En het vijfde vers: „Ik gedenk daaraan en stort mijne ziele uit in mij; omdat ik placht heen te gaan onder de schare, en met hen te treden naar Gods huis." David was te dier tijd van de middelen der genade verstoken, en dat brak zijn hart; het eenige wat hij toen miste was Godzelf, en zoo miste hij de middelen om God. Zoo ook in Ps. LXXXIV:3: „Mijne ziele is begeerig, en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren." Was dat om niets anders dan om een plaats te hebben daar waar de musschen nestelden en de zwaluwen hun jongen legden? Neen, hij verklaart dat zelf in het andere gedeelte van dat vers: Mijn hart en mijn vleesch roepen uit tot den levenden God." Zoo ook in Ps. LXIII, als David in de woestijn van Juda was, zocht zijn hart den Heere, en verlangde hij zoo naar Hem als een dorstig land naar den regen; en dan laat hij daarop volgen: „Opdat ik Uwe sterkheid en Uwe eere moge zien, zooals ik U in Uw heiligdom heb aanschouwd."

Gebruik. Zoekt in al de middelen van den dienst Gods, hetzij gij kunt gebruiken, of, dat gij die mist, meer God dan de middelen, zoowel in prediken en bidden, als in het hooren en lezen. Tracht daarin tot God te komen en Hem

te vinden. Dit is het onderscheid tusschen een huichelaar en een, die waarlijk God zoekt; want de geveinsde zoekt alleen de middelen, en meer niet. Het is hem genoeg als hij het Woord hoort en ten avondmaal gaat, of, als hij een leeraar is, dat hij het Woord predikt zonder meer, en zich daartoe verbindt. Dat is hun genoeg, die geen ware zoekers van God zijn. Maar de ware Godzoeker merkt het op als hij Hem mist in de middelen van Zijn dienst, en hij meent, dat de zaken dan niet goed staan, wanneer hij Hem niet vindt. Laat ons dan ook gedenken, dat bidden, prediken, danken, lezen, hooren, ja al de middelen, als wagens en toortsen zijn om ons tot God te brengen. Maar als in de middelen niet naar den Heere wordt gezocht, dan vragen wij niet recht naar den weg naar Sion. Er zijn duizenden in de wereld, die hierin mistasten, want zij zoeken alleen Sion en de uitwendige middelen, en zoo bezondigen zij zich in den dienst van God.

Zij zullen den Heere hunnen God zoeken. Hij is hun God, en niettegenstaande dat moeten zij Hem zoeken. Als Hij hun God is, hoe kunnen zij Hem dan missen, of welke noodzaak is er dan om Hem te zoeken? als Hij toch de hunne is, dan hebben zij Hem reeds. Ja, Hij kan verloren worden, en toch hun God zijn, omdat zij Hem niet in dadelijk bezit hebben, noch het gevoel van Zijn tegenwoordigheid, omdat Hij alleen hun God is krachtens verbond, maar niet dadelijk de hunne in het bezit. Evenals iemand, die een aantal huizen heeft, maar die voor levenslang in een van die huizen is opgesloten wegens een misdaad, die hij heeft begaan. Al die overige huizen zijn de zijne in eigendomsrecht; hij heeft er slechts voor een tijd het gebruik van verloren, maar hij houdt er recht op. Zoo ook verliest de Kerke Gods hier den toegang tot God, en zij mist de vertroosting en de blijdschap des Heiligen Geestes door de zonde, en toch blijft niettegenstaande dat het verkregen recht ongeschonden vast wegens het besluit der verkiezing, al is het, dat zij er voor het oogenblik geen gebruik van kunnen maken.

Dit beantwoordt een geval waarin vele zwakke kinderen Gods zich dikwijls bevinden, dat zij de belofte Gods niet op zichzelf durven toepassen, of met Thomas durven zeggen:

Mijn Heere en mijn God!" terwijl zij toch voor de heele wereld het tegengestelde niet durven doen. Dit is in werkelijkheid hun recht in stukken scheuren, want Hij is de Heere en Hij is het deel Zijner kinderen, al durven zij niet zeggen: „De Heere is het deel mijner erve". Hij is hun Rots en hun hoog vertrek, al zien zij het niet; Hij is hun Heere en hun God, al is het, dat zij er niet steeds de verzekering van hebben.

Hunne aangezichten zullen herwaarts zijn. Dit geeft te kennen, dat zij er gaarne zouden zijn. En hun vragen naar den weg getuigt, dat zij den weg niet kunnen vinden.

Hieruit kunnen wij zien, dat de Christenzielen en zoekers van God een sterk verlangen en grooten lust zullen hebben om bij Hem te zijn, en toch, niettegenstaande dat, onkundig zijn van de middelen en den weg, hoe Hem te verkrijgen. Wij kunnen hier zien, dat in het zoeken van den Heere een oprecht hart, en een eerlijk voornemen, en zwakheid, met elkander kunnen bestaan; evenals Nicodemus, die van harte gezind was om Christus te hebben, en toch onkundig was aangaande de wedergeboorte. Zoo zocht Maria Magdalena den dooden Jezus in het graf. Dat was zwakheid, in haar en toont toch haar liefde tot Hem; doch zij moest den levenden Jezus gezocht hebben. De Apostelen durfden Jezus niet verlaten toen die van Capernaüm Hem verlieten, en Petrus zegt in naam van de anderen: „Heere tot wien zullen wij heengaan, als wij U verlaten? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens". En toch stonden zij niet vast in de kennis van het lijden en de opstanding van Christus.

Dit bewijst ons, dat vele kinderen Gods, die hun aangezichten hemelwaarts gericht hebben, nog zeer onkundig zijn, en niet weten waarheen te gaan. Dit moest ons allen leeren onderscheid te maken tusschen zwakheid en goddeloosheid. God kan die goed genoeg van elkander onderscheiden. God zal niemand, die een oprecht voornemen heeft om Hem te bezitten, en den weg niet weet hoe Hem te verkrijgen, daarom van Hem afdrijven. Doch Hij toornt tegen de goddeloosheid en kan die niet verdragen. Doch hun, die gaarne bij den Heere zouden wonen, al zijn zij zwak en al weten zij den weg niet; hun die 's avonds met die gedachte gaan slapen en 's morgens met die gedachte ontwaken, die de eere en heerlijkheid Gods

bedenken, al is het, dat zij in andere opzichten struikelen en vallen, zal Hij genade bewijzen, als er een voortdurend voornemen is om God te zoeken. Wee dien mensch, die met zijn rug naar den hemel staat, en een hebbelijk voornemen heeft om de wereld te zoeken, want zijn ongesteldheid is geen zwakheid, maar goddeloosheid. Wanneer de gansche practijk van een mensch is, hoe hij de wereld zal genieten, als hij dit alleen bedenkt, en met zijn rug naar Sion staat, zal God zoo iemand niet opheffen wanneer hij valt. Maar als iemand zijn aangezicht naar den hemel gericht heeft, al zijn zijn beenen zoo zwak, dat zij hem niet willen volgen, dan zal Hij, die de blinden leidt door den weg, dien zij niet geweten hebben, die het gekrookte riet niet verbreekt en de rookende vlaswiek niet uitbluscht; die niemand verlaat, dien het waarlijk om Hem is te doen, op dezulken zien en hen niet laten vallen, doch wanneer zij vallen hen weder oprichten.

In dit hun besluit komen twee woorden voor, die onze aandacht verdienen. Ten eerste, zij zeggen: *Komt*. Ten tweede, hun besluit wordt uitgedrukt in de woorden: *Laten wij ons bij den Heere voegen in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten*. Het eerste woord, „*Komt*”, is een woord van velen, die allen elkander aanmoedigen. Evenals in Spr. I: 11 en 14, „Gaaf met ons, of komt, wij zullen allen éénen buidel hebben.” Zij zijn het allen met elkander eens en sterken elkanders handen in het werk. Zoo ook in Jes. II: 3: „En vele volken zullen heengaan, en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des Heeren, tot den huize des Gods Jacobs, opdat Hij ons leere van Zijne wegen, en dat wij wandelen in Zijne paden.” Zoo lezen wij in Hoogl. VI: 1: „Waar is uw Liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen? waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken?” Ik ben er zeker van, dat dit een betere gemeenschap is, dan andere noodigingen om te komen, die in Gods Woord voorkomen. Komt herwaarts, zeggen zij, ik zal wijn halen en wij zullen sterke drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, ja grooter, veel treffelijker” (Jes. LVI: 12). Daar moedigen de dronkaards elkander aan tot dronkenschap. Toen Jozefs broeders hem zagen komen, zeiden zij: (Gen. XXXVII: 19, 20) „Ziet, daar

komt deze meester-droomer aan. Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen.” En allen geven zij elkander boozen raad om hem het leven te benemen. Zoo is er een „*komt*”, als waarvan wij lezen in Jes. XLI: 7: „En de werkmeester versterkte den goudsmid, die met den hamer glad maakt, dien, die op het aanbeeld slaat”; en zij helpen allen elkander om een gouden beeld op te richten, en „het vast te maken, dat het niet wankelt.” Er is maar al te veel van deze gemeenschap in de wereld, en dit is een jammerlijke en ellendige put om vele zielen in te vangen, wanneer de eene zondaar den andere aanmoedigt in het kwade. O! dat de wereld hierop wilde letten, dat iedereen zijn „*Komt*” heeft, en dat zij daarin met elkander gemeenschap hebben. De dronkaard en de wereldling hebben hun „*Komt*”; maar „*Komt*, en laten wij ons bij den Heere voegen in een eeuwig verbond.” Er is geen zoo zalige Broederschap en gemeenschap als deze. Waar vinden wij dit soort van „*komt*,” waar allen elkaar aanmoedigen om God te verhoogen? Nu, wat is hun vast besluit? Zij gaan niet naar Sion om zich daar te vermaken, maar als zij daarheen gaan doen zij dat, om „zich bij den Heere te voegen in een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.” Dat is het doel van alle verlossingen, die de Heere ons schenkt, dat wij Hem zullen dienen en in een verbond met Hem vereenigd zullen zijn. Dat is een gezegend kruis, dat daarop uitloopt, dat het ons nader bij God brengt: „Eer ik verdrukt werd dwaalde ik, maar nu onderhoud ik Uw woord”; alsmede: (Luk. I: 74, 75) „Om ons te geven, dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreeze, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens.” Dan is het eind van de verlossing onzer vijanden, dat wij al de dagen onzes levens den Heere zullen dienen in heiligheid en gerechtigheid. Zulk een verlossing als dit is, is zeker gezegend, en niemand is wettig van een kruis verlost, dan die dat doet.

Daarom worden verdrukkingen bezoeken genaamd. O! wat is dat een vriendelijk woord; en dat zijn de kruisen, wanneer zij van den Heere gezegend zijn. Het zijn bezoeken. En zulke kruisen en bezoeken laten een afscheidsgift achter,

daar waar zij komen. Wanneer de Heere een kanon opstelt recht tegenover hun hoogmoed of wereldsgezindheid, enz., en zij dan door Zijn genade besluiten, die af te leggen en zich daar tegen te stellen. Wanneer de Heere dat doet, opdat zij zich verloochenen en gering in hun oogen worden. O, wat is dat zoet! Er is een woord, dat dit zeer goed uitdrukt (Ezech. XVI:63). Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uwen mond opent vanwege uwe schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen, dat gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE". De schande van het kruis en beschaamdheid, die wegens hun gevangenschap over hen komen, zullen dit in hen werken, wanneer zij met Hem verzoend zullen worden. Een dergelijk woord hebben wij (Ezech. XX:42, 43) „En gij zult weten, dat Ik de Heere ben, als Ik u in het landschap Israëls gebracht zal hebben. Daar zult gij dan gedenken aan uwe wegen, en aan uwe handelingen, waarmede gij u verontreinigd hebt; en gij zult van uzelf een walging hebben over alle uwe boosheden, die gij gedaan hebt." Laat daarom iedereen, wanneer hij onder eenig kruis is geweest, zichzelf afvragen welk goed hij daaruit heeft ontvangen. God bracht u tot armoede, en zijt gij nog even trotsch als tevoren? Dan is dat een kruis, dat slechts stank achterlaat. Heeft de Heere u van krankheid genezen en van de poorten des doods verlost? Zijt gij daarvan verlost en nog even wereldsgezind en ongodsdienstig als tevoren? Dat is een vervloekt kruis, dat verzegeld is met de vijandschap Gods. Terwijl het integendeel een gezegend en geheiligd kruis is, wanneer de ziele, die daarvan verlost is, daardoor in het stof gebogen en vernederd is.

Laat ons den Heere toegevoegd worden met een eeuwig verbond. Dit zegt ons, dat allen, die den Heere met een verbond worden toegevoegd, één gemaakt zijn. Als gij op drie dingen let zult gij zien, dat het zoo is.

Ten *eerste*. Een verbond is een vriendschapsband, en zoo zijn zij één geworden. Dat is zeker geen kleine gunst, dat de Pottenbakker en het leem dus een verbond zouden aangaan; want wanneer de zondaar dus in waarheid met den Heere in een verbond is gekomen krijgt hij vergeving

van zonde, en dit maakt, dat de Heere en zij van eenen geest zijn.

Ten *tweede*. Met God in een verbond zijnde hebben zij eenerlei hart, een hart als God (Ezech. XXXVI:26), „En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal eenen nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het steenen hart uit uw vleesch wegnemen, en zal u een vleesch hart geven." De Heere spreekt daar van de beloften van het nieuwe verbond. Niet ongelijk hieraan is de belofte (Ezech. XI:19) „En Ik zal hun eenerlei hart geven." Het wil zeggen, dat Hij hun een eenvoudig hart zal geven. Het kan ook te kennen geven, dat zij eenerlei hart als de Heere zullen hebben. Zij, die over het verstand spreken, zeggen, dat, wanneer men iets verstaat, het verstand en het voorwerp zich met elkander hebben vereenigd; zoo is het ook hier. De Geest des Heeren en het hart komen samen en zoo worden zij één.

Ten *derde*. Zij worden één met den Heere, omdat dit uit den inhoud van het verbond voortvloeit: „Ik zal uw God zijn, en gij zult Mijn volk zijn." In Hoogl. II:16 zegt de Bruid: „Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn." Hier is een wederkerige aanspraak en onderlinge vereeniging tusschen twee dingen; want een van die is het bezit, en het andere is datgene wat zij beiden bezitten.

Het *gebruik* hiervan is dit: Om tot velen in dit land te spreken, die in het verbond zijn gekomen, en toch inderdaad het verbond tegenstaan: Die ziele, die niet één met God is, en die niet de vijanden Gods als haar vijanden en de vrienden Gods als haar vrienden aanmerkt, is niet met Hem in verbond. Hij, die kan aanhooren, dat Zijn naam wordt gelasterd, en zich niet wil voegen bij hen, die den Heere dienen, doch tegen hen is, die man heeft niet waarlijk het verbond onder-teekend. Hij heeft de kerkelijke ceremoniën afgezworen, maar hij heeft die ceremonie niet afgezworen, om op iemands gezondheid te drinken; de Heere merkt hen, die zoo lichtvaardig den naam Gods op hun lippen durven nemen, aan als tegenstanders van het verbond, en dezulken zal Hij voor Zijn vijanden houden. Laat daarom een ieder, die gezworen en met zijn hand geteekend heeft, dat hij onder andere zijn

leven zal beteren, en wiens leven nochtans zoo schandelijk is, dat het anderen ergert, zichzelf beproeven. Gedenkt, dat zoo iemand met zijn hart een tegenstander van het verbond en dus een vijand van God is.

Nu nog een enkel woord over de eeuwigheid van het verbond: „*Zij zullen den Heere toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten*”. Dat is, laat ons vereenigd zijn in een verbond dat niet kan worden verbroken. Kan iemand, die in dit verbond met God is, niet tegen het verbond zondigen? is niet een zonde tegen het verbond een verbreking daarvan? Het is ééne zaak, tegen het verbond en de goedertierenheid van een Middelaar te zondigen, en het is een andere, het verbond te breken. Al de uitverkorenen en geloovigen zondigen tegen het verbond, maar de uitverkorenen en geloovigen breken het verbond niet. De verbreking van het verbond is alleen den goddeloozen en boozen menschen eigen, die uitwendig binnen den omtrek van het verbond zijn. Doch wat hen aangaat, die in het verbond zijn, die breken het niet. De reden daarvoor is:

Ten eerste: Omdat zij van eeuwigheid door den Heere zijn uitverkoren, en ook wegens de hebbelijke genade, die in een kind van God is. Evenals elke booze blik van de vrouw, dien zij op haar man werpt, den band des huwelijks niet breekt, en haar niets ontnemt van het recht, dat zij op de goederen van haar man heeft en van het deel hebben aan zijn eere; zoo ook breken de struikelingen en vallen van hen, die in het verbond der genade zijn, het verbond met God niet, wegens Gods eeuwige verkiezing, en de hebbelijke genade, die in hen is, die de banden van het verbond zijn en een geloovige tot een wezenlijken bondeling maken.

Ten tweede. Zien wij naar de beide deelen van het verbond: het is eeuwig; want gelijk God het eene deel van het verbond is, zoo is ook God-Mensch en Mensch-God Borg voor het andere deel daarvan. Omdat de Middelaar Christus aan onze zijde van het verbond staat en Borg voor ons is, is het vast; en is er geen twijfel of de andere zijde misschien gebroken zal worden. Doch Christus is aan beide zijden van het verbond, want al de beloften van het verbond zijn aan Christus als den Middelaar gedaan, en zij zijn in

Hem Ja en Amen (2 Cor. 1:20), en aan ons overgemaakt. Nu is onder alle andere beloften van het verbond dit er een: (Jer. XXXII:40) „En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijne vreeze in hunne harten geven, dat zij niet van Mij afwijken.” En onze Heere zegt: „Mijne schapen hooren Mijne stem, en Ik ken hen, en zij volgen Mij; en Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal hen uit Mijne hand rukken”. Deze beloften zijn niet aan den vrijen wil vastgemaakt, want dat is inderdaad een verrotte pen, maar zij zijn aan Christus als den Middelaar des verbonds vastgemaakt, en Hij is ook het Hoofd van het verbond. Hij is Borg, Hij staat voor ons deel in, en Hij heeft op Zich genomen: „Ik zal Mijne vreeze in hunne harten geven, dat zij niet van Mij afwijken.”

Een derde reden van den eeuwigen duur van het verbond is, omdat de partij, die met God in verbond is niet de mensch en zijn vrije wil, maar de van God begenadigde mensch is, die onder het besluit der verkiezing staat, en zooals hij een nieuw schepsel in Christus en in God is. Als dat zoo was, dat de vrije wil onze voogd was, en dat wij onzen hemel zelf in bewaring hadden, dan zouden wij alles verliezen.

Maar omdat Christus onze voogd is, en Hij onzen hemel voor ons bewaart, daarom moet het verbond eeuwigdurend zijn.

Het *gebruik* hiervan is, dat het ons de ellende doet zien van allen, die niet binnen dit verbond zijn: want zij zijn in een ouder verbond, namelijk in een verbond, dat gebroken kan worden. In Jer. XXXI:31 en 32 worden twee verbonden vermeld: het eene daarvan is verbroken: dat verbond, dat Hij met hen heeft gemaakt toen Hij hen uit Egypteland uitvoerde, en dan het verbond der genade, het nieuwe verbond genaamd, dat niet verbroken kan worden. Zij, die onder het eerste verbond zijn, zijn wereldlingen en verworpenen, en vreemdelingen van God; en welk deel heeft zoo iemand aan den hemel of de zaligheid, of welke verzekering van de vergeving der zonden? Niet meer dan, dat zij het zullen hebben, als zij daartoe kunnen komen. Doch in het gansche

Woord van God, van Genesis tot Openbaring, is er geen belofte voor.

O! wat is dat een ellendige toestand, niets voor de zaligheid te hebben dan zulk een woord als Israël had zonder het goede daarvan te krijgen, en dat ook Adam had. Doch o! hoe schoon is de staat van de kinderen Gods, die zulk een sterken Heere hebben, als hun Staf, en zulk een Leidsman om hen in den weg te leiden; en Hem tot een Heere hebben, om in hen te werken beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen. Als gij wist wat dit was, dan zou er meer moeite worden aangewend om zoo in het verbond te komen.

Leert, dat gij niet alleen onder God moet zijn als Wetgever en Opperste Rechter der wereld, want de duivels en de verworpen menschen in de wereld zijn dat ook; maar gij moet zoo in verbond met God zijn, dat gij verzekerd kunt zijn van uw verkiezing, en dat gij ware genade hebt ontvangen. Dat is een anker, dat niet zal breken, maar dat u door alle stormen heen zal houden, wie u ook donker aanziet. Dan zult gij in staat zijn het tegen al hun fronsen uit te houden, en in de kracht Gods zult gij overwinnaars zijn, ja meer dan overwinnaars door Hem, die u heeft liefgehad. Dezen God, den Vader van Christus, en onzen Vader, Hem en den Heiligen Geest, zij alle heerlijkheid, lof en eere, tot in alle eeuwigheid. Amen.

6. De doek van Christus, waarmee Hij de tranen van de ogen Zijner kinderen afwist

En God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan. En Die op den troon zat zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw. En Hij sprak tot mij: Het is geschied; Ik ben de Alpha en de Omega, het begin en het einde. Ik zal den dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet. Die overwint zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn, en Hij zal Mij een zoon zijn. Maar den vreesachtigen, en ongeloovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereers, en tovenaars, en afgodendienaars, en allen den leugenaars is hun deel in den poel, die daar brandt van vuur en sulpher; hetwelk is de tweede dood. ()*
Predikatie over Openbaring 21:4-8

(*) Een avondmaalspreek gepredikt in Kirkcudbrigt.